

UCHWAŁA NR VII/88/19
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 25 marca 2019 r.

w sprawie przyjęcia raportu z działań podejmowanych w 2018 roku w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020.

Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.).

§ 1. Przyjmuje się raport z działań podejmowanych w 2018 roku w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku

Andrzej Prus
Andrzej Prus

UZASADNIENIE

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.), samorząd województwa podejmuje i wspiera działania mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie narkomanii.

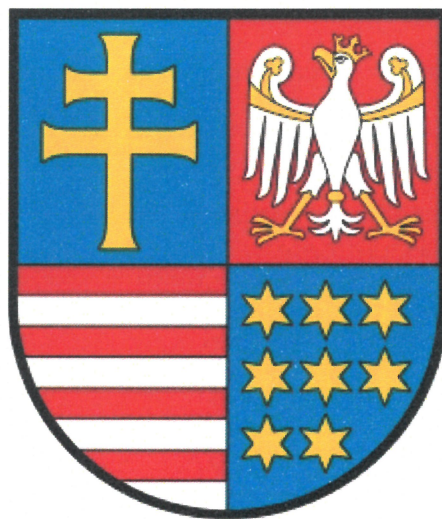
Uchwałą Nr XXX/437/17 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 stycznia 2017 roku został przyjęty Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020.

W myśl art. 11 cytowanej ustawy, raport z działań podjętych w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii winien zostać przedłożony sejmikowi województwa w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Niniejszy raport został opracowany w oparciu o informacje dotyczące podejmowanych przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego działań i inicjatyw w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowanych w 2018 roku.

Załącznik
do Uchwały Nr VII/88/19
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 25 marca 2019 r.

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego
Departament Ochrony Zdrowia

RAPORT

z działań podejmowanych w 2018 roku w ramach realizacji
Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020
w 2018 roku

marzec 2019 r.

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
1. Działania podejmowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w roku 2018 w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020	5
1.1. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP	6
1.2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomani.....	8
1.3. Profilaktyka	12
1.3.1 Profilaktyka uniwersalna	12
1.3.2 Profilaktyka selektywna	13
1.3.3 Profilaktyka wskazująca	13
1.4. Prowadzenie redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej poprzez zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych	14
1.5. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych	15
Podsumowanie	18

Wprowadzenie

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą Nr XXX/437/17 z dnia 23 stycznia 2017 roku przyjął do realizacji Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020.

Wykaz zadań zawartych w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020 spójny jest z założeniami Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, w zakresie celu operacyjnego pt. „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.

Nadrzędnym celem Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020 jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

W ramach Programu, wskazano priorytetowe zadania do realizacji, które obejmują:

- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP;
- rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- działania z zakresu profilaktyki (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej);
- prowadzenie redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej poprzez zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych;
- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych.

Niniejszy raport z działań podejmowanych w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii sporządzany jest na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii przez organ wykonawczy samorządu województwa, który przedkłada odpowiednio sejmikowi województwa w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

Wykonanie zadań Programu oparte jest na współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

W niniejszym raporcie zostały wykazane działania podejmowane przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego przy współpracy z instytucjami/organizacjami współrealizującymi w 2018 roku inicjatywy w kontekście zadań wskazanych w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na terenie województwa świętokrzyskiego.

1. Działania podejmowane w roku 2018 ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 –2020

Departament Ochrony Zdrowia w 2018 roku podejmował zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii w oparciu o Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020.

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020 powstał w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, w zakresie celu operacyjnego pt. „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.

Nadrzędnym celem Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020 jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Realizację celu nadrzędnego Wojewódzkiego Programu zawarto w celach pośrednich, które obejmują:

- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP;
- rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- działania z zakresu profilaktyki (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej);
- prowadzenie redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej poprzez zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych;
- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych.

1.1. Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP:

Działalność informacyjno – edukacyjna prowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w 2018 roku:

W 2018 roku Samorząd Województwa Świętokrzyskiego wspierał finansowo, realizował i podejmował szereg działań z zakresu edukacji zdrowotnej i upowszechniania informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych.

1. Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego udzielił wsparcia finansowego dla Stowarzyszenia SPINACZ, które zrealizowało projekt pn „Kalejdoskop”. Projekt został sfinansowany ze środków przeznaczonych na współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Ogłoszony priorytet odnosił się do podejmowania działań informacyjnych i edukacyjnych na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego wśród mieszkańców województwa świętokrzyskiego. W kontekście założeń projektowych Stowarzyszenia SPINACZ, którego celem było rozwijanie wśród uczniów umiejętności psychospołecznych, w tym umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć, umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, kształtowania pozytywnej samooceny i pozytywnego obrazu siebie poprzez udział w warsztatach psychoedukacyjnych oraz w warsztatach integrujących, których uzupełnieniem było uczestnictwo w przedstawieniu teatralnym dotyczącym uzależnień. Pracownicy placówek oświatowych zwiększyli natomiast swoją wiedzę z zakresu wsparcia uczniów z różnymi problemami.

2. W sferze podejmowania działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, Departament Ochrony Zdrowia włączył się w ogólnopolską kampanię opracowaną przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Fundację Polskiej Sieci Polityki Narkotykowej pn. „Krzywo weszło – zmień ustawienia”, adresowaną do młodych ludzi w wieku 16-20 lat oraz ich rodziców. Zamysłem kampanii jest promowanie

zdrowych postaw życiowych oraz edukowanie na temat zagrożeń związanych z używaniem narkotyków i tzw. dopalaczy. W ramach propagowanie inicjatyw kampanii, upowszechniono informację o kampanii oraz materiały promocyjne na stronie internetowej tutejszego Urzędu oraz upowszechniono informacje wśród Świętokrzyskich Uczelni Wyższych oraz placówek i organizacji pozarządowych zajmujących się tematyką profilaktyki narkomanii.

3. Uczestniczono w Wojewódzkim Przeglądzie małych form teatralnych „Dopalacze – ryzykujesz życiem”, ukazującym problem stosowania dopalaczy widziany oczami młodzieży.

4. W kontekście realizacji przedmiotowego zadania, opracowano oraz udostępniono na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego wykaz podmiotów prowadzących leczenie uzależnień, w tym od substancji psychoaktywnych na terenie województwa oraz wykaz podmiotów prowadzących leczenie AIDS na terenie województwa w 2018 roku. Ponadto, na stronie internetowej Urzędu udostępniono wykaz punktów konsultacyjno – diagnostycznych w zakresie HIV/AIDS w Polsce w 2018 roku.

5. W ramach czynnego uczestnictwa w XVI Festiwalu Zdrowia w Busku – Zdroju im. Zbigniewa Kociuby, Departament Ochrony Zdrowia zorganizował stoisko z materiałami informacyjno – edukacyjnymi z zakresu profilaktyki narkomanii, profilaktyki HIV/AIDS oraz promocji zdrowego stylu życia i odżywiania.

W Festiwalu udział wzięło Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy. Podczas akcji, udzielane były porady edukacyjne dotyczące prowadzenia zdrowego stylu życia, porady w zakresie uzależnień, możliwości uzyskania oraz szukania pomocy w tym zakresie.

6. Z okazji Światowego Dnia Zdrowia w dniu 06 kwietnia, z inicjatywy Departamentu Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego zorganizowano akcję profilaktyczną, która odbyła się w siedzibie Urzędu. Podczas akcji, udzielane były porady edukacyjne dotyczące prowadzenia zdrowego stylu życia, porady w zakresie uzależnień, możliwości uzyskania oraz szukania pomocy w tym zakresie. Ponadto, w ramach przedsięwzięcia kolportowane były materiały edukacyjno – informacyjne z zakresu narkomanii, a także informatory gdzie szukać pomocy w przypadku problemu narkomanii.

7. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w ramach obchodów jubileuszu 20-lecia Województwa Świętokrzyskiego zorganizował piknik rodzinny pod hasłem „ŚwiętujeMy 20 lat Województwa Świętokrzyskiego”, który odbył się 8 czerwca 2018 r. na placu Artystów w Kielcach. Na zaproszenie Departamentu Ochrony Zdrowia, w pikniku

udział wzięło między innymi Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii. W ramach przedsięwzięcia, lekarze i terapeuci z jednostki upowszechniali wiedzę na temat zdrowia psychicznego, zwiększania integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi – udzielali konsultacji, porad lekarza psychiatry, udzielali informacji gdzie i w jaki sposób można pomóc rodzinie w uzależnieniach.

1.2 Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii

Działania prowadzone przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w zakresie rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w 2018 roku

W 2018 roku Samorząd Województwa Świętokrzyskiego wspierał finansowo, realizował oraz podejmował szereg inicjatyw z zakresu rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

1. Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – zwalczanie narkomanii. Ponadto, wspierał finansowo oferty złożone z pominięciem otwartego konkursu ofert, które swą tematyką dotyczyły realizacji zadań zmierzających do rozwoju kadr realizujących działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, tj.:

- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „PRO” zrealizowało projekt pn. „Narkotyki, dopalacze, hazard, Internet – profilaktyka i terapia osób eksperymentujących i uzależnionych”. W ramach zadania przeprowadzono 8 szkoleń, które ukierunkowane były na podniesienie kompetencji grup zawodowych zajmujących się profilaktyką, leczeniem i rehabilitacją osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i uzależnionych behawioralnie oraz współuzależnionych. Zadaniem objęto 137 osób z terenu województwa świętokrzyskiego. Dofinansowanie przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego projektu, przyczyniło się do podniesienia wiedzy i umiejętności między innymi z zakresu rozpoznawania substancji psychoaktywnych i przyborów do ich zużywania,

charakterystycznych zachowań osób uzależnionych, skutecznych metod przeciwdziałania i wczesnej interwencji, procedur postępowania z osobą będącą pod wpływem narkotyku, dostępnych metod i treści warsztatów profilaktycznych, mechanizmów uzależnień i oceny czynników chroniących i czynników ryzyka przy różnych uzależnieniach. Pozyskana przez uczestników szkoleń wiedza i umiejętności niewątpliwie przyczyniły się do sprawniejszej działalności w zakresie przeciwdziałania ww. zagrożeniom, zarówno w pracy indywidualnej jak i grupowej. Na realizację przedmiotowego projektu, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przeznaczył kwotę 10 000,00 zł.

- Ponadto, w kontekście działań zmierzających do rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, udzielono wsparcia finansowego dla Stowarzyszenia Bezpieczny Powiat Starachowicki, z przeznaczeniem na realizację projektu pn. „Świadomy dorosły – bezpieczny podopieczny”. Działania projektowe skierowane były do przedstawicieli Wojewódzkiej oraz Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych, pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych, profilaktyków społecznych, dzielnicowych, rodziców, kadry pedagogicznej oraz stowarzyszeń działających na rzecz profilaktyki uzależnień. Realizacja przedmiotowego projektu przyczyniła się do podniesienia poziomu wiedzy na temat substancji psychoaktywnych wśród osób dorosłych uczestniczących w procesie wychowawczym, wymiana doświadczeń oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień. W ramach działań projektowych przeprowadzono cykl 28 spotkań profilaktycznych, mających na celu przekazanie aktualnych informacji na temat substancji psychoaktywnych, począwszy od ich działania, poprzez sposoby nabywania i rozprowadzania, rozpoznawania symptomów, a także działających instytucjach pomocowych. Jako narzędzie dydaktyczne podczas spotkań wykorzystywano walizki pop oglądowe z atrapami narkotyków, promilogoogie i narkoogooie. Uczestnikami szkoleń byli rodzice, wychowawcy oraz kadra pedagogiczna – łącznie 1000 osób. Dodatkowo, w kontekście działań projektowych, zorganizowano debatę mającą na celu wieloaspektową wymianę doświadczeń w zakresie inicjatyw o charakterze profilaktycznym. Uczestnikami debaty byli przedstawiciele podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień. W debacie udział

wzięło 138 osób. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, przeznaczył kwotę 2 000,00 zł na współfinansowanie powyższych działań.

2. W dniu 04 września 2018 roku, Departament Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w porozumieniu z Fundacją Polska Sieć Polityki Narkotykowej w Warszawie, przygotował konferencję na temat Strategii Rozwiązywania Problemu Uzależnień. Uczestnikami konferencji byli pracownicy oświaty, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego z województwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii, pracownicy socjalni, przedstawiciele policji oraz pedagodzy szkolni.

Z całą pewnością szeroki zakres merytoryczny konferencji stanowił fundamentalny czynnik przyczyniający się do rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii. Ponadto, konstruktywny zakres prezentowanych wykładów umożliwiał uczestnikom spotkania pozyskanie wiedzy między innymi z obszaru rozwoju programów profilaktyczno – edukacyjnych, redukcji szkód, systemu monitorowania zjawiska narkomanii oraz dobrej współpracy. Spotkanie stanowiło również miejsce i okazję do wymiany dobrych praktyk w zakresie planowania i budowania skutecznych strategii przeciwdziałania zjawisku narkomanii w regionie.

3. W ramach zadań podejmowanych w zakresie rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, wypożyczono walizkę „Drug – Box”, będącą w posiadaniu Departamentu Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego, która zawiera atrapy narkotyków. Walizka wykorzystywana była jako narzędzie dydaktyczne podczas prowadzonych szkoleń, prelekcji i pogadanek z zakresu profilaktyki narkomanii, których adresatami byli: terapeuci, psychologowie, nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, wychowawcy, służby mundurowe, służba zdrowia.

4. W kontekście inicjatyw podejmowanych przez Departament Ochrony Zdrowia, ukierunkowanych na prowadzenie działań zmierzających do poszerzenia wiedzy pracowników jednostek samorządu terytorialnego z województwa w zakresie sytuacji narkomanii w województwie, informowania o liczbie osób leczonych z powodu uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz o podejmowanych działaniach profilaktycznych w przedmiotowym zakresie przez instytucje które według swoich kompetencji realizują działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii na terenie województwa, rozesłano do wszystkich jednostek miast i gmin przygotowany raport. Dokument ten zawierał także

preferowane i rekomendowane kierunki działań dla samorządów, które mogłyby stanowić źródło wiedzy i inspiracji podczas tworzenia lokalnych strategii antynarkotykowej na lata przyszłe.

5. Mając na względzie działania z zakresu umożliwiania doskonalenia kompetencji osób pracujących w obszarze interwencji profilaktycznej, pracy z dziećmi i młodzieżą, wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz NSP, dokonano zakupu 3 modeli narkoogoli, tj.:

- model E, który obrazuje skutki, objawy i odczucia zażycia narkotyków zwykłych,
- model F – ukazuje skutki i objawy używania marihuany,
- model J – który ukazuje skutki i objawy używania ecstasy/LSC.

Zakupione narkoogole służą jako narzędzie dydaktyczne w czasie organizowanych przez Departament Ochrony Zdrowia przedsięwzięć z zakresu szeroko rozumianego zdrowia publicznego, a w szczególności z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Narkoogole stanowią także narzędzie dydaktyczne do wypożyczania dla podmiotów (m.in. placówkom oświaty, policji, straży miejskiej, organizacjom pozarządowym) w celu autentycznego i rzetelnego zobrazowania skutków i objawów zażywania określonych substancji podczas organizowanych spotkań, szkoleń, czy pogadanek. Na zakup 3 modeli narkoogoli, przeznaczono kwotę 1 500,00zł.

6. W ramach rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii uczestniczono w II Międzynarodowej Konferencji pn. „Przeciwdziałanie narkomanii na poziomie lokalnym: monitorowanie, profilaktyka i redukcja szkód”. Konferencja miała na celu zaprezentowanie działań podejmowanych w zakresie profilaktyki narkomanii wraz z przykładami dobrych praktyk z państw Europy. Podczas konferencji koncentrowano się także na wymianie doświadczeń w zakresie prowadzenia monitoringu problemu narkotyków i narkomanii oraz narzędzi współpracy, przedstawieniu wyzwań dla profilaktyki i redukcji szkód wobec nowych zjawisk związanych z ryzykownymi zachowaniami.

7. Przedstawiciel Departamentu Ochrony Zdrowia uczestniczył w programie szkoleniowym „Przeciw uzależnieniom – skuteczny samorząd”, którego celem było nabycie merytorycznej wiedzy dotyczącej kształtowania strategii rozwiązywania problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz nabycie kompetencji ułatwiających prowadzenie szkoleń w zakresie tworzenia gminnych (wojewódzkich) strategii

rozwiązywania problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

1.3 Profilaktyka

W 2018 roku Samorząd Województwa Świętokrzyskiego wspierał finansowo i merytorycznie oraz podejmował inicjatywy z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki.

1.3.1 Profilaktyka uniwersalna

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w 2018 roku:

1. Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego ogłosił otwarty konkurs ofert na wspieranie realizacji zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – zwalczanie narkomanii. W ramach ogłoszonego konkursu, jedno z zadań dotyczyło wspierania zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych i NSP wśród mieszkańców województwa świętokrzyskiego. W ramach niniejszego zadania, Stowarzyszenie PRO – CIVITAS zrealizowało autorski projekt pn. „Realizacja warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz Punktów Informacyjno – Konsultacyjnych dla rodziców i opiekunów”. Projekt skierowany był do dzieci i młodzieży z obszaru województwa świętokrzyskiego. Jego celem było przeciwdziałanie narkomanii oraz jej skutków w zakresie ograniczenia szkód zdrowotnych, psychicznych oraz społecznych. Zadanie składało się z dwóch części: pierwsza dotyczyła realizacji warsztatów edukacyjnych na terenie wybranych szkół z terenu województwa świętokrzyskiego. W ramach realizacji pierwszej części zadania przeprowadzono zajęcia grupowe dla 1530 dzieci i młodzieży, których celem było rozwinięcie samodzielności i kreatywności. Uczniowie nabyli wiedzę w zakresie zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, NSP oraz środków leczniczych oraz doskonalili umiejętności w zakresie empatii i komunikacji z innymi ludźmi. Zadanie zostało zrealizowane w siedmiu szkołach na terenie województwa świętokrzyskiego. Na przeprowadzenie powyższych działań, Samorząd Województwa przeznaczył kwotę około 12 000,00 złotych.

1.3.2 Profilaktyka selektywna

1. W toku ogłoszonego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych oraz w kontekście realizacji zadania publicznego pt. *„Wspieranie realizacji programów w miejscach o zwiększonym narażeniu na ryzyko używania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych oraz odżywek i suplementów diety (itp. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby, siłownie itp.)* Zarząd Województwa Świętokrzyskiego udzielił dotację Fundacji HOMINE. Dzięki udzielonemu wsparciu finansowemu, zorganizowano punkt konsultacyjny na terenie Wszechnicy Świętokrzyskiej. Zgłaszający się studenci uzyskiwali informacje na temat konsekwencji zdrowotnych i prawnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych (w tym nowych substancji psychoaktywnych, odżywek, suplementów diety, sterydów) oraz stosowania leków bez recepty. W punkcie konsultacyjnym dyżury pełnił terapeuta psychologii oraz konsultant HIV/AIDS. Podczas trwania projektu specjaliści udzielali również informacji na temat radzenia sobie z doświadczaną przemocą niejednokrotnie współwystępującą z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. Dyżury pełnione przez konsultanta HIV/AIDS pozwoliły na przekazanie wiedzy zainteresowanym z zakresu zmniejszenia ryzyka transmisji HIV i HCV u osób używających substancji psychoaktywnych oraz u osób aktywnych seksualnie. Na realizację powyższych działań, Zarząd Województwa przeznaczył kwotę 25 000,00 zł.

1.3.3 Profilaktyka wskazująca

Działania Urzędu Marszałkowskiego z zakresu profilaktyki wskazującej

1. Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – zwalczanie narkomanii. W ramach rozstrzygnięcia konkursu, udzielono dotacji dla Stowarzyszenia „Nadzieja Rodzinie”, które zrealizowało projekt pod nazwą „CANDIS – program dla użytkowników marihuany i haszyszu oraz ich rodzin i bliskich”. Działania projektowe skierowane były do osób uzależnionych od konopi lub szkodliwie ich używających. Głównym celem projektu było osiągnięcie przez uczestników programu abstynencji lub ograniczenia używania marihuany i innych przetworów konopi. W ramach działań projektowych przeprowadzono 167 indywidualnych sesji terapeutycznych, z których

skorzystało 17 osób uzależnionych od konopi. W czasie trwania projektu 12 osób ukończyło pełny zakres spotkań terapeutycznych, w konsekwencji czego, zdecydowali się na ograniczenie użycia lub abstynencję od konopi i ich pochodnych.

Dodatkowo, w ramach projektu przeprowadzone zostały 2 superwizje dla specjalisty terapii uzależnień, które przyczyniły się do zwiększenia świadomości w pracy zawodowej oraz poprawy jakości udzielanych przez niego świadczeń. Na realizację programu Zarząd Województwa udzielił wsparcia finansowego w wysokości 20 000,00 zł.

2. Ponadto, w ramach rozstrzygnięcia konkursu ofert, udzielono wsparcia finansowego dla Stowarzyszenia Arka Noego, które zrealizowało projekt pn. „Candis – Twoje życie, Twój wybór”. Celem programu było zmotywowanie osób, które używają marihuanę lub haszysz, do abstynencji lub przynajmniej ograniczania stosowania używek.

Uczestnicy programu zdobyli wiedzę na temat ryzyka i objawów zaburzeń współwystępujących podczas używania przetworów konopi oraz wiedzę o skutkach wpływu konopi na własny organizm. Nabyli również umiejętności w zakresie rozpoznawania własnych problemów oraz rozpoznawania symptomów nawrotu głodu narkotykowego. Realizacja projektu przyczyniła się do utrzymania abstynencji przez 5 uczestników programu oraz deklaracji 3 osób o ograniczeniu używania konopi. W ramach programu przeprowadzono 80 sesji terapeutycznych, którymi objęto 8 osób. Na realizację programu, Zarząd udzielił dotacji w wysokości 8 000,00 zł.

1.4 Prowadzenie redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej poprzez zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych

Działania podejmowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego z zakresu redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej

1. W ramach realizacji zadania publicznego dotowanego przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego realizowanego przez Stowarzyszenie „Pro Civitas” utworzono Punkty Informacyjno – Konsultacyjne w zakresie poradnictwa prawnego i poradnictwa psychologicznego. Dzięki realizacji projektu zwiększono dostępność i poszerzono ofertę profesjonalnej pomocy psychologiczno – prawnej dla bliskich i rodzin osób zagrożonych narkomanią i uzależnionych od narkotyków. W wyniku podjętych działań zgłaszający

się, otrzymali wsparcie, diagnozę i poradę. Zadanie realizowane było na terenie 4 gmin w województwie świętokrzyskim.

2. Ponadto, należy wspomnieć o dofinansowanym projekcie który merytorycznie swoim charakterem wpisywał się w zakres przedmiotowego zdania wskazanego w Wojewódzkim Programie. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego udzielił wsparcia finansowego na działania edukacyjne i wsparcie w zakresie profilaktyki HIV/AIDS, szczególnie ukierunkowanej na osoby używające szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP. Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie zrealizowało projekt, którego część działań skierowanych było na grupy kobiet planujących ciążę, będących w ciąży i ich partnerów oraz wszystkich chętnych aktywnych seksualnie, grupy kobiet i mężczyzn osadzonych w Areszcie Śledczym w Kielcach. W ramach zadania utworzony został punkt informacyjno – konsultacyjno – diagnostyczny, którego działalność adresowana była do osadzonych kobiet i mężczyzn w wieku 20-40 r. ż. Prowadzone dyżury miały charakter edukacyjny, w zakresie ryzykownych zachowań seksualnych oraz informacji na temat minimalizowania ryzyka zakażenia HIV (tatuáže, kolczykowanie, liczne zachowania seksualne). W ramach dyżurów, osadzeni mieli także możliwość wykonania testu w kierunku HIV.

Podjęte działania przyczyniły się do poprawy dostępności informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS skierowanych do różnych grup odbiorców oraz do wsparcia działalności punktu informacyjno - konsultacyjnego w województwie świętokrzyskim.

1.5 Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych

1. Opracowano oraz udostępniono na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego raport z działań podejmowanych w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020 w 2017 roku. W dokumencie przedstawiono działania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego oraz innych podmiotów współrealizujących Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020, jakie podejmowano w zakresie realizacji założeń i celów programu w 2017 roku.

2. W ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, opracowano i upowszechniono na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego raport pt. „Monitorowanie problemów narkotykowych w województwie świętokrzyskim w 2017 roku”. Przedmiotowy dokument stanowi zbiorczą informację o aktualnych kwestiach związanych z narkomanią na terenie województwa świętokrzyskiego. W dokumencie znalazły się dane pochodzące z Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Świętokrzyskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia, z podmiotów leczenia uzależnień, z Komendy Głównej Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach, Aresztu Śledczego oraz jednostek samorządu terytorialnego z województwa świętokrzyskiego. Ponadto, w dokumencie zostały przedstawione działania podmiotów współrealizujących Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 - 2020 na terenie województwa świętokrzyskiego.

3. W ramach monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych, zbierano oraz dokonano szczegółowej syntezy ankiet sprawozdawczych jednostek samorządu terytorialnego z realizacji Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii z terenu województwa świętokrzyskiego. Przedmiotowa analiza odnosiła się do aktywności samorządów gminnych w obszarze przeciwdziałania problemowi narkomanii oraz działalności w obszarze ograniczania popytu na środki odurzające, substancje psychotropowe i NSP.

4. Mając na względzie wieloaspektową skalę problemu narkomanii oraz trudności z jakimi zmagają się realizatorzy działań antynarkotykowych, zaproponowano podjęcie współpracy, która mogłaby w istotny sposób wpłynąć na wytyczenie wspólnych kierunków działań w zakresie profilaktyki narkomanii oraz leczenia i redukcji szkód. Mając powyższe na uwadze, wystosowano propozycję do 23 podmiotów, w których prowadzone jest leczenie uzależnień dotyczącą włączenia się w proces kreowania racjonalnej i efektywnej polityki antynarkotykowej, realizowanej w województwie świętokrzyskim, poprzez zgłoszenie tematów i kierunków działań, jakie mogłyby zostać uwzględnione podczas określania priorytetów współpracy z organizacjami pozarządowymi z zakresu przeciwdziałania narkomanii na 2019 rok.

5. Opracowano oraz przesłano do Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii uzupełnioną ankietę sprawozdawczą z realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 roku.

6. Przygotowano sprawozdanie z zakresu zdrowia publicznego za 2017 rok, obejmującego między innymi realizację zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

PODSUMOWANIE:

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, jako realizator Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017 – 2020, w każdym z wymienionych w dokumencie obszarze działań, wykazywał aktywność adekwatną do swoich kompetencji. Inicjatywy prowadzone były w ramach:

- działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP;
- rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- działań z zakresu profilaktyki (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej);
- redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej;
- monitorowania sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych, tj.:

1. Departament Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego:

- w ramach ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w Departamencie Ochrony Zdrowia przeprowadzono otwarty konkurs ofert w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - zwalczanie narkomanii. Na wsparcie realizacji zadań publicznych Samorząd Województwa Świętokrzyskiego przeznaczył kwotę 95 000,00 zł. W kontekście rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert oraz udzielenia wsparcia dla organizacji w trybie tzw. pozakonkursowym, zawarto 6 umów z podmiotami określonymi w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację 3 zadań publicznych, tj.:

1. Wspieranie zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP wśród mieszkańców województwa świętokrzyskiego.
2. Wspieranie rekomendowanych programów profilaktycznych wskazanych w systemie rekomendacji programów profilaktycznych na każdym poziomie profilaktyki.
3. Wspieranie realizacji programów w miejscach o zwiększonym narażeniu na ryzyko używania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych

substancji psychoaktywnych oraz odżywek i suplementów diety (itp. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby, siłownie itp.).

W toku realizacji projektów, które zostały wsparte finansowo przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w 2018 roku, przeprowadzono szereg działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP. Działania te skierowane były do szerokiej populacji dzieci i młodzieży, grupy pedagogów, rodziców i opiekunów. Wspierano realizację szkoleń, które skierowane były do pracowników organizacji pozarządowych i instytucji zajmujących się profilaktyką, terapią, edukacją osób eksperymentujących i uzależnionych od substancji psychoaktywnych, uzależnionych behawioralnie oraz rodziców i osób zainteresowanych;

- inicjowano przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii. Jednym z takich działań była współorganizowana przez Departament Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowego konferencja poświęcona strategii rozwiązywania problemu uzależnień w województwie świętokrzyskim. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządów gminnych, świętokrzyscy dyrektorzy szkół i placówek oświatowo – wychowawczych, pracownicy socjalni, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pedagodzy szkolni. Zakres merytoryczny konferencji stanowił fundamentalny czynnik przyczyniający się do rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz stwarzał możliwości zmierzające do podejmowania współpracy jednostek i osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii;

- w zakresie rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, wypożyczano walizkę „Drug – Box”, która zawiera atrapy narkotyków. Walizka była wykorzystywana jako narzędzie dydaktyczne na szkoleniach, prelekcjach, pogadankach;

- uczestniczono w konferencjach i szkoleniach dotyczących między innymi nowych substancji psychoaktywnych w kontekście planowania zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii;

- nawiązano współpracę z podmiotami leczenia uzależnień, w zakresie stworzenia możliwości włączenia się w proces kreowania racjonalnej i efektywnej polityki antynarkotykowej, realizowanej w województwie świętokrzyskim;
- organizowano oraz współorganizowano akcje profilaktyczne, podczas których realizowano działania z zakresu profilaktyki narkomanii;
- prowadzono działania z zakresu monitorowania sytuacji epidemiologicznej, analizy danych na temat aktywności jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa w obszarze ograniczania popytu na środki odurzające, substancje psychotropowe i NSP, w ramach którego opracowano:
 - raport pt. „Monitorowanie problemów narkotykowych w województwie świętokrzyskim w 2017 roku”;
 - raport z działań podejmowanych w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020 w 2017 roku;

Samorząd Województwa Świętokrzyskiego w 2018 roku w związku z realizacją zadań wynikających z Wojewódzkiego Programu wydatkował kwotę 96 500,00 zł, w tym 95 000,00 zł z rozdziału 85153 Zwalczanie narkomanii. Środki na realizację tych zadań pochodziły między innymi z dochodów budżetu województwa z opłat za wydawanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu.